

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

ВСТУП ДО ФАХУ

підготовки бакалавра

галузі знань *C Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини*

спеціальності *C1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)*

спеціалізація *C1.01 Економіка*

освітньо-професійної програми *Аналітична економіка*

Силабус нормативного освітнього компонента ВСТУП ДО ФАХУ підготовки бакалавра галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями), спеціалізація С1.01 Економіка, освітньо-професійної програми Аналітична економіка

Розробник: Сур'як А.В., доцент кафедри економіки і торгівлі кандидат економічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми:
Аналітична економіка

Алла СУР'ЯК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі
протокол №1 від 28.08.2025 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) С1.01 Економіка Аналітична економіка Перший (бакалаврський) рівень	Нормативний
Кількість годин/кредитів ECTS 120/4		Рік навчання 1 (2025-2026 н. р.)
		Семестр 1й
		Лекції 22 годин
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські) 20 год
		Самостійна робота 70 годин
		Консультації 8 годин
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА**ПІБ:** Сур'як Алла Володимирівна**Науковий ступінь:** кандидат економічних наук**Вчене звання:** доцент**Посада:** доцент кафедри економіки і торгівлі**Мобільний телефон:** 066775 91 78**E-mail:** surjak.alla@vnu.edu.ua**Електронний розклад:** <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>**III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА****1. Анотація освітнього компонента.**

Освітній компонент «Вступ до фаху» належить до переліку нормативних освітніх компонентів за першим освітнім рівнем «Бакалавр». Для формування системи знань про підготовку бакалаврів з економіки. Здобувачі освіти отримують знання з структури освітньо професійної програми спеціальності, її навчального плану технології навчання; системи організації навчального процесу і вимог до учасників освітнього процесу; історії, традицій структури та особливостями діяльності університету та кафедри. Формування цілісної уяви про професію, необхідну систему знань та вмінь учасників освітнього процесу для опанування професії економіста та отримання кваліфікації бакалавр з економіки. освітньо професійної програми Аналітична економіка.

1.2. Пререквізити. Вивчення освітнього компонента «Вступ до фаху» формує базові знання розуміння особливостей фаху економіста, формування його економічних знань щодо особливостей економічних процесів та господарювання.

Постреквізити. З урахуванням матеріалу освітнього компонента «Вступ до фаху» вивчаються освітні компоненти: «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Статистика», «Групова динаміка та комунікації».

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента – формування системи знань про структуру та форми навчання, проблеми результативного використання всіх ресурсів, шляхи комплексного становлення та розвитку учасника освітнього процесу для розуміння економіки та економічних процесів в умовах зміни ринкового середовища. виконання завдань: - вивчення та практичного використання економічних знань та навиків теоретичного та практичного аналізу для

практичних висновків щодо удосконалення економічної поведінки суб'єктів господарювання в умовах ринкової економіки, формування економічного мислення та економічної культури

3. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетенції

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетенції

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей, професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

Soft skills.

Розвиток таких soft skills допоможе здобувачам освіти ефективно застосовувати свої знання в майбутній професійній діяльності. 1. Критичне та аналітичне мислення Критична оцінка: Аналіз та інтерпретація. Логічне мислення: Вміння використовувати логіку та причинно-наслідкові зв'язки для пояснення економічних подій і наслідків. 2. Здатність до вирішення проблем Ідентифікація проблеми. 3. Ефективна комунікація: Візуалізація даних для кращого сприйняття. Командна робота та співпраця Взаємодія: Обмін знаннями. Прийняття зворотного зв'язку. 4. Увага до деталей Акуратність: Організованість: Вміння систематизувати та впорядковувати інформацію. 5. Адаптивність до економічного середовища. Гнучкість. Стійкість до змін: Готовність працювати в умовах постійних змін та невизначеності.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Загальні основи спеціальності Економіка						
Тема 1. Предмет, цілі та завдання освітнього компонента	6	1	1	4	-	О,ДС,ДБ РМГ / 6

Тема 2. Роль та місце учасника освітнього процесу у формуванні бакалавра з економіки	9	1	1	6	1	О,ДС,ДБ РМГ / 8
Тема 3. Система вищої освіти України: рівні освіти та їх поступовість.	9	2	2	4	1	О,ДС,ДБ РМГ / 8
Тема 4. Освітня мобільність як необхідна умова становлення економіста	11	2	2	6	1	О,ДС,ДБ РМГ / 8
Разом за модулем 1	35	6	6	20	3	30
Змістовий модуль 2. Навчальний процес та освітні компоненти спеціальності Економіка						
Тема 5. Організація навчального процесу у сучасних умовах розвитку освіти	11	2	2	6	1	О,ДС,Р/ 6
Тема 6. Взаємозв'язок форм та методів навчального процесу	12	2	2	8	-	О,ДС,ДБ РМГ 8
Тема 7. Навчальний план спеціальності у формуванні компетенцій учасників освітнього процесу	13	2	2	8	1	О,ДС,ДБ РМГ / 8
Тема 8. Вибіркові освітні компоненти як індивідуальна траєкторія розвитку навчання	13	2	2	8	1	О,ДС,ДБ РМГ / 8
Разом за модулем 2	49	8	8	30	3	30
Змістовий модуль 3. Системність освітньо професійної програми Аналітична економіка						
Тема 9. Стандарт вищої освіти спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)	8	2	1	4	1	О,ДС,Р/ 5
Тема 10. Освітньо-професійна програма Аналітична економіка: системність та практична спрямованість	7	2	1	4	-	О,ДС, ДБ,Р/ 5
Тема 11. Шляхи та методи формування компетенцій учасників освітнього процесу	10	2	2	6	-	О,ДС,ДБ/ 5
Тема 12. Особливості роботи економіста в сучасних умовах розвитку економіки.	11	2	2	6	1	О,ДС, ТР ДБ, / 5
Разом за модулем 3	36	8	6	20	2	20
Підсумкова контрольна робота						ПКР / 20 балів
Всього годин / Балів	120	22	20	70	8	100

Методи контролю *: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах,; Р – реферат, О – опитування, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з рекомендованою літературою.
3. Підготовка до практичних занять, роботи в малих групах, тестування.
4. Контрольна перевірка знань за запитаннями для самоконтролю..

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт,

передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацьовувати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (<https://surl.li/ccfgmabz>).

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру за 100-бальною шкалою. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються.

Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді письмової відповіді на одне теоретичне питання (30 балів) та розв'язку двох ситуаційних вправ – по 35 балів кожне). Максимальна оцінка за залік – 100 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань на залік

1. Сутність та практичні особливості спеціальності Економіка та міжнародні економічні відносини.

2. Загальна характеристика освітньої професійної програми Аналітична економіка.

3. Предмет, об'єкт та методи дослідження економічної науки та освітнього компоненту Вступ до спеціальності Економіка.

4. Навчальний план освітньо-професійної програми Аналітична економіка.
5. Структура навчального плану освітньо-професійної програми Аналітична економіка.
6. Характеристика підрозділів навчального плану та взаємозв'язки освітніх компонентів.
7. Організаційні аспекти економічних процесів (загальна характеристика).
8. Економіка, її, особливості та структура
9. Поняття системи. Системний підхід в аналізі. Економічна система.
10. Економічна система як система управління (загальна характеристика)
11. Особливості управління економічною системою.
12. Необхідність наукового обґрунтування дій у дослідженні економічної системи.
13. Ідентифікація економічної системи.
14. Невизначеність, ризик та перспективи розвитку економічних процесів та ситуацій.
15. Проблеми. ризики та наслідки рішень в аналізі розвитку економічних ситуацій.
16. Системні властивості економічних рішень.
17. Сутність системності у дослідженні економічної системи.
18. Суть проблемної ситуації та .основні елементи процедури аналізу та прийняття рішень.
19. Початкова ідентифікація проблемної ситуації в економіці
20. Стимул до дослідження проблемної ситуації в економіці.
21. Визначення чинників та механізмів впливів на економічну ситуацію .
22. Визначення об'єкту та цілей дослідження.
23. Основні механізми реалізації процедури прийняття економічних рішень.
24. Визначення складу чинників та механізмів впливів, що формують проблемність.
25. Виявлення системи критеріїв і значень досягнення мети у розвитку проблемної ситуації.
26. Необхідна і достатня обґрунтованість проблемної ситуації.
27. Методи аналізу розвитку економічних процесів та ситуацій (загальна характеристика).
28. Економічна інформація та методи її опрацювання.
29. Інформаційні аспекти дослідження економічної системи та шляхів господарювання..
30. Кількісне вимірювання інформації та її використання в аналізі
31. Моделювання як метод наукового пізнання.
32. Сутність процесу моделювання. Поняття «модель», «моделювання».,
33. Економіка як об'єкт аналізу та моделювання.
34. Суть оптимізації управлінських рішень та роль знань в економіці.
35. Методологія дослідження економічних систем.
36. Процес реалізації та моделювання в аналізі економічних
37. Методологія дослідження економічних процесів.
38. Процес реалізації та аналізу економічних ситуацій.
39. Визначення складу чинників та механізмів впливів, що формують проблемність.
40. Виявлення системи критеріїв і значень досягнення мети у розвитку проблемної ситуації.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 02.09.2020. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти»: Наказ МОН України № 1244 від 13.11.2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/051ekonomika-bakalavr.pdf>
4. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабміну від 23.11.2011 р. 1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>
5. Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kodeks-akademichnoyi-dobrochnosti.pdf>.
6. Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003 : 2010: Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 р. № 327. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>
7. Положення «Про Комітет етики з наукових досліджень ВНУ імені Лесі Українки». URL: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/Komitet-z-etyky-naukovyh-doslidzhen.pdf>
8. Програма реалізації стратегії Волинського національного університету імені Лесі Українки протягом 2020-2024 рр. URL: <https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/program.pdf>.
9. Нормативні документи ВНУ імені Лесі Українки. URL: <http://surl.li/ptnsb>.
10. Волинський національний університет імені Лесі Українки : веб-сайт URL: <https://vnu.edu.ua/uk>
11. Офіційний веб-портал парламенту України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>

Додаткова література

- 1 The Future of Jobs Report 2023. The World Economic Forum. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2023.pdf

Інтернет-і ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
2. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
3. Державний служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
5. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>